

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Преплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге преплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовога Величанства Краља Петра I, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу члана 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 10. марта 1906. године Бр. 2362, донето на основу тач. 9. члана 144. Устава, које гласи:

„Да се Тодор Клајић, свештеник из Јелашнице, родом из Каменице у Аустро-Угарској и тамошњи поданик, по молби својој прими у српско поданство заједно са својом женом Евицом и малолетном децом Станиславом и Боривојем, пошто је поднео уредан отпуст из досадањег поданства.“

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, 19. марта 1906. г. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ТАЈНА ПОЛИЦИЈА (из Тасиног Дневника)

(НАСТАВАК)

28.

Да се види са коликом се пажњом државе међу собом сумњиче и једна другу контролишу, да поменемо овај случај.

Гроф Х.... ијев путује у важној мисији из Петрограда у Париз.

Собом носи врло важних докумената, папира и т. д.

О том његовом путовању, преко својих људи, сазнаје аустријски посланик на руском двору. И већ шифром јави у Беч шта треба.

Х.... ијев прелази границу. Пошав од Одерберга до Беча њега прати особита пажња аустријских агената.

Разуме се, он то не примећује, али он је непрестано у околини виховој. Они

му на свакој станици нуде своје услуге. Час кондуктер, час контролор улазе у његов купе; учтиво питају да ли му што треба, да ли што не жели и т. д.

Ја сам већ на другом месту помињао, како је аустријска полиција, као ни једна друга, знала и умела да сва она лица, која ма какву службу врше, упрегне у своје послове и за своје циљеве...

Х.... ијев стиже у вече у Беч. Уморен од великог пута он застаје, да се у аустријској престоници једну ноћ одмори.

Излази на станици Нордбана у Прагтеру. И при изласку потражи свој пртљанг.

За чудо, фале му баш две ручне торбе, које је непрестано узео се имао, а у којима му се налазе документа од особите важности.

Гроф, упропашћен тим, жали се, протестира, тражи помоћ власти.

Ту је одмах и шеф станице и комесар полиције.

Гроф, љутит, пребацује и једном и другом несигурност на путу, захтева нестале ствари и т. д.

Оба чиновника у највећој сервилности изјављују своје жалење; уверавају да су ствари, ваљда, случајно забачене, да ће се одмах наћи, да ништа неће смети нестати, да се ништа не брише...

Х.... ијев се љутит одвезе у Грандхотел.

Помеђути чиновници испрате га до кола, дајући му сигурно обећање, да ће они загубљене торбе пронаћи.

Сутра рано долази комесар у стан грофов. Лично доноси нестале ствари. По хиљаду пута моли за извинење, што се тај несрећни случај десило...

— Где су били кофери?

— Екселенцијо.... случајно забачени. Ваљда погрешно пренели у други купе... Цео смо вагон претресли... Можда је кривица до кондуктера... Небрижљив... Наредио је већ да се отпусти... Молим за извинење.

Гроф се одобробојио. Смешка се. Пружа комесару руку... Изјављује му своју за-

хвалност на великој бризи и савесној служби.

Комесар се клања... И одлази.

— Али како то да се загубе ручни кофери грофови — питаће неко...

— Нису загубљени...

— Него?

— Прикрила их вешто полиција, или боље рећи — њени органи...

— Зашто?...

— Да им прегледа садржину.

— Како?

— Све то они вешто удесе и изврше.

Удешеним кључем отворе браву. Разгледају што им треба. Прибележе што нађу за вредно. На после спакују опет онако исто како је било... Онда опет затворе — па се ништа не примети...

Ето како је могао аустријски министар Хајмерле телеграфисати шифром својом посланику у Париз:

....Сутра долази тамо гроф Х.... ијев.. Он носи собом документа и т. д. Ви ћете дати на знање и т. д....

Па да испричамо и овај на далеко познати париски догађај.

29.

Још је у живој усмени Драјфусова парница.

Догађај је скорашњи. Интересовање за ту ствар, као што је познато, прелазило је далеко преко граница Француске Републике.

Чак у нас, у Србији, Драјфусова парница имала је своју лектуру; штампана у хиљаде примерака, на јагму је продавана, нарочито међу — Јеврејима.

Не памти се, да је у штампи још које питање толико третирано, колико ово оптужење француског капетана.

Може бити да се то даје објаснити и тиме, што је европско новинарство, нарочито оно немачко, у јеврејским рукама. Осем тога кажу, да је било и плаћања и да је Драјфус своје саплеменике коштао на неких десет милијуна.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Је ли то истина или не, не да се утврдити, али да је овај спор самој Француској нанео приличне штете — то је ван сумње.

Био Драјфус крив или не — тек ова ствар пред војним судом није била извиђена како треба. И та, не смемо да кажемо несавесност, него пре неумешност судија, дала је била после повода: да се много што шта баца на образ и француском штабу и његовим генералима, па и целој влади...

Биће од интереса да се зна: да је ову Драјфусову ствар покренула — *полиција*.

У Паризу, као и по другим престоницама на Западу, добро пазе на — стране посланике. За њих имају нарочите агенте. Са озбиљном пажњом, а, наравно, под највећом дискрецијом, разбирају: ко коме посланику долази; коме они одлазе; са ким одржавају тешње везе; шта се у кући говори о дневним политичким питањима; коме се пише; ко им пише и т. д.

Мислећи једнако о реваншу за Седан — Французи нарочиту пажњу поклањају немачкоме посланику. За њ држе највештије агенте. И сваку услугу плаћају особитом наградом...

Гроф Минстер, немачки посланик, био је тада посматран строго, али са највећом смотреношћу. Његова послуга у посланству била је у служби париске полиције. Наравно, за добре паре, гроф је био под присмотром и у самим својим собама.

Са послужитељем грофове канцеларије би уговорено: да пазе на све папире грофове. Ону корпу, у коју се бацају поцепана писма и хартије, да не истреса на ђубре, него да предаје агенту, који ће ради тога, као ђубретар, редовно у одређени час долазити у посланство.

По уговореном плану служитељ је тако и радио. Он је свакога дана брижљиво сабирао све оне хартије, писма, педуље, што је гроф Минстер цепао и у корпу бацао. И свакога јутра долазио је ђубретар са путоњом на леђима, ђубре купио и у полицију односио. Тамо је чекао већ чиновник, који је поцепане хартије прибирао, састављао и лепо, па онда читао.

Једнога дана чиновнику падну у очи парчад *концеит-хартије*, исте онаке, каква се употребљује у војним канцеларијама. Он пробере парче по парче од тих хартица на 16 комадића. Згодно их поређа, док им је смисао ухватио, све их лепо изледи, и тада прочита ово: „Скоро ћу вам послати... маневар... тона... Мадагаскар... када ћу...“

Као што се види, на први поглед ова хартија казује — извештај војничког посматрања...

Шеф париске полиције саопшти одмах ствар министру војном.

Уз то је дошло и ово. Стојећи у поверљивој вези са дирекцијом пошта, париска полиција хватила је писма, која су из немачког посланства слата била: то за — *исо* Париз, то за иностранство.

Пазећи тако ухвате једног дана писмо, које је немачки војни аташе писао свом

колеги, талијанском војном аташеу, онде, у Паризу... Писмо вешто отворе, а за тај посао имају нарочите спреме, фотоапушину га, па га опет затворе, и пошљу по адреси...

Писмо разреше и прочитају. Оно је гласило: *Доиста, ова животнића Д... ишчиње бивати досадан.*

Онда и ово писмо доставе са извиђањем министру војном.

Признати се мора, да је париска полиција свој посао брижљиво и вешто извршила.

Али у министарству војном не покажу довољно вештине и пажње. Сумња је, истина, пала одмах на капетана Драјфуса, али не испитају одмах све прилике и околности, у којима се је он у својој служби налазио...

Па онда онај рукопис, добављен из немачког посланства, не подвргну тачнијем испитивању... Од петорице вештака, тројица покажу, да је писмо писано руком самога Драјфуса, а двојица то оспоре.

После, испитивање сведока није ишло како треба. обазриво, него тако, да је сав рад комисије одмах био познат и на улици.

На питање војног министра полиција је подносила извештај: да је Драјфус, према својим приходима, и сувише луксузно живео; да је много трошио и т. д.

И те, и још неке приватне околности, које је полиција, тако рећи, прстом показивала, нису довољно испитане: не бар, како се види, са оном прецизношћу, какву овакав важан процес, у коме се уплетају чак и страни аташеји, изискује...

То је, по свој прилици, било све са тога, што је и истрага и суђење дошло пред официре, можда добре и способне за команданте, али невеште у оним финим нијансама, какве је ова, доиста важна, појава на видик изнела...

Истина пресудом војног суда капетан Драјфус буде осуђен као немачки шпијун, али ова осуда није могла за собом повући и — јавно мњење.

Као што је познато, Емил Зола је после уложио свој протест (*J'accuse....!*)

Духови су, услед овога, били заталасани и у самој Француској и ван ње. Интересовање за осуђенога Драјфуса расло је све више и више. И председник републике морао је пристати да осуђеника помилује...

30.

Једва да прође који месец, па тек читате по новинама, да је француска полиција ухватила на своме земљишту по којег немачког војног уходу. А тако исто и Немци сваког часа натрапају на каквог преобученог француског официра на пољу око Меца, Штрасбурга, или по Елзасу и оним крајевима поред Рајне.

Тако вам је и између Аустро-Угарске и Италије; па између Русије, Немачке и Аустро-Угарске. И обратно Постоје међу њима некакви двојни и тројни савези. Али, што но веле, злу не требало: све се ове државе редовно међу собом уходе.

Прошле године у *Форту* и западним деловима Пруске бавио се је више недеља

некакав Талијанац по имену *Сеан Тоскани*. Ишао је као птичар по варошима и селима, продајући тице. Али се је највише бавио око градова. Прусској полицији учини се Сепијево понашање сумњиво. Добави га и претресе. Том приликом нађе код њега скривену читаву масу разних цртежа и планова. Сва војна утврђења у том крају била су тачно оцртана, путеви и мостови обележени и све онако крокирано, како то раде генералштабни официри.

Баш у исто доба, маја месеца, француска полиција ухватила је опет на своме земљишту некога *Балига*, немачкога уходу.

Балиг се је пре неколико година настанио у Нансију. Под фирмом трговачког агента — он је предузимао разне послове. Али му је главна дужност била, да поред политичких прилика пазе на кретање војске француске.

Балиг је у овоме правцу био јако развио свој посао. У својој поверљивој служби имао је и људе и жене за агенте. Понашање његово и његових људи падне у очи тајној полицији. Она га сада стаде пратити у корак. И најзад похвата и њега и његове људе на самом делу — када је немачким властима слао своје поверљиве извештаје.

За поверљиве, дакле, агенте на страни узимају се људи интелигентни. Они морају знати више језика. Имају лепих манира, вешти и свему досетљиви. Они се у земљи, куда су упућени, старају увући у све редове друштва, и у највише и у највише, каква им је кад потреба. Чешће отварају трговачке агентуре, примају се свакојаким послова.

Бива да се издају и као рентијери, емигранти и т. д. Главно им је да праве што више познанстава, нарочито са официрима. Па онда да се приближе касарнама, утврђењима, да се старају упознати са новим системом оружја, топова, новим проналасцима барута, патрона, торпеда, подводних бродова и т. д. и т. д.

Задобив једном овакав положај, они онда вешто прибирају све политичке и војне новости, податке, пројекте, планове и т. д. А своје релације не шаљу директно поштом, него шифром у писму преко својих сигурних људи, опет путујућих агента, које дотична влада ради овога посла у стране земље изашиље.

Разуме се, све се ово мора добро пазити и чувати. вешто крити, јер ако ухвате, суде их по *закоњу о шпијунима*, у коме су врло строге казне прописане.

Каквим се напорима ови људи излажу у својим мисијама по страним земљама, да испричамо још који случај.

(наставити се)

ОДЕЉЕЊЕ ЗА ПРИЈАВЉИВАЊЕ СТАНОВНИШТВА

(НАСТАВАК)

Први озбиљнији покушај, да се питање о пријављивању тачније и боље уреди и да се пријавни материјал прикупља и сређује на једноме месту, одакле би се

могла црпсти корист, која се од таквог рада очекује — предузела је општина београдска у 1891. години.

Те је године 17. августа, она у упутила Управи града Београда акт под А.Н. 1943 овакве садржине:

»Као што је познато Управи колико је важна статистика у опште, јер она пружа податке по свима гранама државног газдинства, износи растење и опадање становништва, и претом указује на бољку ма које гране занемарене, те тако омогући државне факторе да улогом свога делања допуну све оно, што недостаје.

»Престоница Србије Београд, као важан центар за међународни промет, као дика Србије за израз лепоте и уређености, не сме изостати од својих друга, у напредним државама, нарочито сада када је у живом јеку свога прогреса и прелома, и мора, што пре, боље и савршеније, да уреди своју престоничку статистику, тако да ће се њоме моћи служити и државна власт и сва она лица, која буду имала потребу поред личног виђења Београда, видети и уређење статистичких података.

На ту цел председништво општине београдске, ангажовало је нарочито стручно лице, како би и ту важну грану свога статистичког биро-а, што пре средило и довело у склад са неодољивом потребом напредовања Београда.

»Статистичко одељење ове општине, поднело је председништву пропозицију свога предлога ради грађења статистике становника београдских, те да се може у свако доба знати, где ко стапује и у ком кварту, у којој улици у чијој кући и са којим је бројем иста нумерисана. Тако исто да се зна: који су путници или гости пробавили у Београду, било у јавним локалима или приватним становима код својих рођака или познаника.

»Предлог статистичког одељења општине вароши Београда гласи:

1., Да се приложене под $\frac{1}{1000}$ пријаве оштампају и то:

а) На белој артији за сопственике кућа и њихове кирајнице;

б) На плавој или жутој артији за механције, гостионичаре и остала јавна места;

2., Да се штампање пријава уступи неком штампару или трговцу који би дужан био да продаје исте по напред утврђеној цени или, ако се то неће, онда да се за рачун општински штампају, нумерују и продају 3 пријаве за 5 пара у корист општинске благајне;

3., Да се учини споразум са Управом вароши Београда како се имају и коме предавати пријаве досељених и одсељених, као и оне из механа гостионица и осталих јавних локала.

4., Да се добошем као и у свима новинама објави наредба за подношење пријава, а то исто да се особено оштампа и свима грађанима у кућу достави;

5., Да се изда наредба свима квартовима, како су дужни пријаве примати и преко својих органа пазити, да ли су сви досељени и одсељени пријаву поднели у

одређеном року. Они који пријаву не поднесу да се казне и њихова имена на јавност изнесу.

»Кад се ово све изврши онда се може јавити преко дотичног министарства свима надлештвима као и грађанима да се у статистичком одељењу општине вароши Београда, може сазнати где је које лице са станом у Београду.

»Но ради још бољег оријентисања, председништву је част послати под $\frac{1}{1000}$ две пријаве за углед.

Саопштавајући ово и Управи вароши Београда, председништво има част изјавити, да се оно у свему слаже са поднетим предлогом свога статистичког одељења, па с тога моли Управу за њену наредбу својим квартовима, да ауторитетом своје власти и службе потпомогну радњу општинске статистике и да изволи што пре свој пристанак саопштити председништву, како би се према томе наредило даље шта треба.

Из побуда изнесених у овоме акту, види се јасно, да општински суд није предузео припреме за рад по неком законском овлашћењу, већ искључиво са разлога, што до тада на том послу ништа није рађено ни од стране полицаске власти, нити од стране општинског суда, и ако се увиђала неминовна потреба за постојањем таквог одељења.

Као најбољи доказ за то јесте и та околност, што је предлог општинског суда одмах прихватила и Управа гр. Београда. Од своје стране она је 18. септембра под № 13496 ради извођења постављеног задатака наредила квартовима:

1., Да сваки кварт у своје кругу одмах изда наредбу: да сваки сопственик зграде или овога заступник издаје до краја године, пријави кварту у коме је зграда своје кирајнице и њихове младе и да у будуће сваку промену пријављује у року од 3 дана;

2., Да гостионичари, механције и господари других јавних локала, сваког дана пријављују своје кварту путнике, који су за прошлих 24 сата код њих дошли или од њих отишли;

3., Да сваки кварт тако примљене пријаве једнога дана, уједно шаље општинском суду следећег дана најдаље до 9 сати пре подне;

4., Да иступе противу ове наредбе најбрже извиђа и пресуђује и пресуде извршује.

8. новембра исте године под № 17709 допунила је своје инструкције у погледу овога рада и овим објашњењима:

1., Да се жиг (штамбиљ) удари на полеђини оне друге пријаве, која остаје код оног, који пријаву предаје;

2., Да настану полицијски органи како у званичном свом раду тако и у свима осталим случајевима, да се за свако лице пријава у означено време поднесе. Као доказ да је пријава поднесена служи жиг (печат ударен на полеђини поменуте пријаве);

3., Да се са пријавама на белој хартији пријављују грађани и њихове фамилије;

4., Да са пријавама на плавој хартији гостионичари и механције пријављују оне путнике, које приме пошто их у књигу путника запишу; и

5., Да се пријавама на жутој хартији пријављују женскиње из проститутских радња.

Сем ових наредба, издате су у томе времену још две много незнатније у којима се већином понављају ове изнесене одредбе.

Са овим упутствима имали су полицијски органи по квартовима, да започну рад на прибирању пријавних и одјавних листа, и да контролишу, да ли се сваки тој дужности редовно одазива.

Вредно је још знати какве је још наредбе издао општински суд за правилно распоређивање пријава и за начин рада у одељењу. На жалост, сем кратких трагова по протоколима и регистрима, не могу се више наћи никаква акта у општинској архиви по овом предмету. По уверавању чиновника статистичког одељења, она су упропашћена од пре дужег времена, због чега се цео рад у одељењу обавља искључиво по уобичајеној пракси и личном схватању њиховом.

Па ипак главне одредбе о уређењу и начину рада у одељењу могу се видети из штампане *»наредбе,* којом је општински суд октобра месеца исте године позвао грађанство на пријављивање. Са тога разлога и што се из ње види у главном какав је циљ придаван овој установи, износим је у целини. Она гласи:

»Суд општине вар. Београда извршио је све претходне радове и уредио своје статистичко одељење, где се налази већ сређен материјал, о извршеном попису у почетку ове 1901 године.

У том одељењу, може сваки грађанин дознати: за одељак, за улицу, број куће, занимање итд. о сваком лицу у Београду. У овом одељку сређено је све онако као у установама на страни које се зову *Адресни биро.*

(наставиће се)

В. Лазаревић.

ДЕФИНИЦИЈА И КЛАСИФИКАЦИЈА ЗЛОЧИНА

са гледишта економског

Dr. V. A. Bonger

(НАСТАВАК)

У прву категорију долазе сви они казни акти, који се врше у циљу економском (економски злочин). Већина тако званих злочина против имовине, као што су: крађа, утаја и т. д. спадају у ову категорију. Изузетак чине они, који се врше из других побуда, обично из освете, као што је н. пр. злонамерно уништавање туђе имовине. Исто тако и неки злочини против личности, који се врше из економских побуда, као н. пр. подвођење, долазе у ову категорију. Што се тиче злочина против државе, један њихов део: прављење лажног металног и папирног новца, спада такође у ову категорију.

Друга категорија обухвата злочине *полне*, а *четврта* злочине *политичке*.

Остали злочини и преступи, знатно хетерогени, долазе у *трећу* категорију. Главни мотив овим злочинима лежи у *освети* (убиство, уништај туђе имовине, повреда тела и т. д.), затим у бојазни од *срама и поруге* (детоубиство, које такође може бити извршено и из економских разлога), *страху од казне* и т. д.

1. Економски злочини.

а) Скитничење и просјачење.

И ако скитничење и просјачење не спадају у ред престапа и злочина, те им по томе не би било места у овој расправи, ипак их ми овде уносимо због њиховог интимног односа са осталим опасним злочинима. Однос овај доказали су многи криминалисти, па међу њима и професор *Пренс*, који скитничење и просјачење назива приправном злочиначком школом.

Ако се упустимо у истраживање етиологије ових иступних дела, увидићемо лако, да су њихови узроци веома различити.

Као први и најглавнији узрок и скитничењу и просјачењу, јесте *оскудица рада*. Остав без посла, радници су приморани да иду из места у место, у жељи да га нађу; ако у овом не успеју они прибегавају прошњи.

Као и сви економски злочини, тако се и ова иступна дела умножавају зимњих месеца, а смањују преко лета. Ово с тога, што тражење радне снаге преко зиме опада и потребе за живот повећавају се, док лети бива обратно. Очигледан доказ за ово тврђење налази се у изложеном статистичким подацима.

У времену од 1884—1891. год. осуђено је у Баденској за скитничење и просјачење, и то:

у месецу	јануару	7232	лица
»	» фебруару	6315	»
»	» марту	4816	»
»	» априлу	2445	»
»	» мају	2743	»
»	» јуну	2475	»
»	» јулу	2540	»
»	» августу	2410	»
»	» септембру	1982	»
»	» октобру	2672	»
»	» новембру	3857	»
»	» децембру	5310	»

Исте резултате даје нам и статистика војводства хесенског у времену од 1899 до 1900 год. У овом времену, а за означене кривце, било је осуђено:

Децембар — фебруар 479 лица или 5·32 дневно.

Март — мај 334 лица или 3·63 дневно.

Јуни — август — 259 лица или 2·82 дневно.

Септембар — новембар 331 или 3·64 дневно.

Да је оскудица рада први и најглавнији узрок просјачењу и скитничењу, доказује се још и тиме, што се број осуђених за ова дела знатно увећава у времену економских криза, када се цене хлеба знатно увећавају.

Други узрок скитничењу и просјачењу лежи у *старости* и *неспособности* за рад.

Међу 8420 лица, колико их је у Енглеској осуђено за скитњу и прошњу у год. 1900. било их је 14% у добу између 50—60 год., а 20% у добу преко 60 год.

Године 1897. у Петрограду је за ова дела затворено 7966, од којих је 14% било у добу између 50—60 год., а 12·14% преко 60 година.

Знатан број скитница и просјака дегенерисани су и болесни, па већ и с тога неспособни за рад. У свом делу: *Становници париских затвора* (Les habitués des prisons de Paris) Д-р *Лоран* описује неколико скитница овим речима:

„Познавао сам једно лице, које је скоро цео свој век провело у затвору. И само његово рођење сматрано је као грех, јер је рођено ванбрачно, услед чега је мати покушала да убије и себе и њега. Доцније су се на њему појавили знаци епилепсије, а већ је било рођено са белом навлаком на левом оку. До 37-ме године осуђивано је 20 пута за скитничење и прошњу. Из затвора излази само за то, да би се у њега могао поново вратити. Он се с пуним правом жали на власти, које га затварају, у место да га пошљу у болницу, где му је право место.“

„Један младић од 29 година, син оца алкохоличара и матере туберкулозне, осуђен је већ 7 пута за просјачење. Епилептичар је, и иде на штакама — из затвора у затвор.“

Трећу категорију скитница и просјака чине *деца* и *млади људи*. Да видимо какав је однос између овог факта и друштвене средине.

Сви они, који су се до сада занимали овом ствари, сложни су у мишљењу: да се велики број деце одаје прошњи под утцајем својих родитеља. Ма какав био узрок, који родитеље руководи да овако чине, деца ова праве су жртве бедне средине у којој живе. Јасно је, да она не би постала ни скитнице ни просјаци, да су однегована у здравој средини.

Други део ове категорије скитница и просјака састављен је из деце ванбрачне, напуштене и одбегле, што се врло лепо види из овог типичног примера, који помињу *Тонер* и *Ролет*:

Једна девојчица од 16 год, оптужена за скитњу, изјавила је пред судом ово: После смрти моје матере ступила сам у службу код једног продавца вина с платом од 2 суа дневно. Са пропашњу мога патрона, остала сам на улици без икаквих средстава за живот. Не могући у току од 5 година наћи никаквог занимања нити склоништа пријавила сам се комесару полиције. Отац ми је осуђен на вечиту робију и умро је у Н. Каледонији. Нисам хтела да се угледам на моју старију сестру, која се влада рђаво, и с тога сам претпоставила да ме уапсе, јер за последњих 48 сати нисам била ништа окусила.

Остаје нам још да говоримо о оним малим скитницама и просјацима, које извесни криминалисти називају урођеним скитницама, т. ј. о оној деци, која беже из очеве куће, да би се одала разним авантурама и видела нешто више од онога што се налази у њиховом месту живљења. Споредна је ствар од куда проистиче ова

жеља; цео свет (а нарочито свако дете) притежава је више или мање (ко је тај који не воли путовање?). „Који од нас — веле *Тонер* и *Ролет* — у извесним часовима своје егзистенције није осетио жељу да раскине са друштвеним конвенционалностима, или, простије речено, да рашири круг свога хоризонта, предузимајући путовање за тражењем непознатог. Ставите новац у џепове скитница, и ви ћете од њих створити туристе. Спортмани и преступници ове врсте разликују се само количином повца.“

Деца, склона за авантуре, налазе се у свима класама, па ипак већина скитница постаје само из сиротне класе. Да су ова деца живела под бољим економским условима не би, извесно, отишла у затвор.

Међу злочинцима има људи сваке врсте, али је ипак ван сумње, да већину њихову састављају личности са нижим моралним особинама у сваком погледу. Овај факт, међутим, не вреди за децу скитнице. Они, који су се њима озбиљно занимали, тврде, да су од ове деце могли постати корисни чланови друштва, само да су била васпитана и упућена како треба. То су, махом, деца бистри, енергични и неустрашени који би, у место што иду у затвор и падају све ниже и ниже, под другим економским приликама и у другој средини, могли постати одлични морнари, туристе и испитивачи.

Најзад, четврту категорију скитница и просјака сачињавају *лењивци*, т. ј. они који неће да раде, већ живе о трошку других. Има више узрока, који стварају ову врсту просјака и скитница, а главни је тај, што се многи од њих нису из малена навикли на рад. У овом погледу деца су веома слична примитивним народима, који су радили само онолико, колико им је за живот било најпотребније. Ако се деца не навикну благовремено на рад и не науче ма какав занат, извесно је да у познијем животу неће имати ни мало воље за рад. Ово исто вреди и за оне, који нису били у стању да нађу рада за дуже време, и који су се самим овим, од њега одвикли и постали лењивци. У тесној је вези са овим и величина награде за радну снагу, која је врло често много мања од просјачке милостије. Просјаци ове врсте лукави су егоисти који, истина, не знају за осећај части, али који ипак са свога гледишта могу имати право све док постоји данашња друштвена организација. У осталом, средина из које излазе скитнице и просјаци, не води ни мало рачуна о моралним особинама.

(наставиће се)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ШЕСТ ВИСТА НАПОЛЕОНОВИХ

А. Џонан Дојл.

Није било ништа необично да г. Лестред из Скотланд Јарда сврати код нас по неко вече. Његове су посете биле пријатне Шерлоку, Холмсу јер је тада

сознавао све шта се догађа у разним полицијским квартовима. Као награду за новости које би Лестред донео, Холмс је свакад са великом пажњом слушао и појединости догађаја.

Нарочито ове вечери Лестред је говорио о времену и новинама. За тим се ућутао и пушио своју цигару. Холмс га је посматрао.

— Радите ли што год особито?

— Ох, не, г. Холмсе, ништа особито.
— Онда ми испричајте.

Лестред се насмеја.

— Дакле, г. Холмсе, не вреди одрицати да ми се нешто врзма по глави. Па ипак то је толико безначајан посао, да нисам хтео да вас узнемиравам. С друге стране опет, и ако је толико ништаван ипак је чудноват, а ја знам да ви имате вољу за све што није обично. Али, по моме мишљењу, то више спада у рад д-р Ватсона него у ваш.

— Болест? рекох ја.

— Лудило, на сваки начин. И то не обично лудило. Не можете замислити да у данашње време има живог створа који толико мрзи Наполеона I. да разбија све бисте његове где их год види.

Холмс се завали у наслоњачу.

— То не спада у мој посао, рече он.

— Тачно. То сам и ја казао. Али кад човек изврши пробијање, да би могао изломити бисту која није његова својина, онда то право прелази од лекара на полицију.

Холмс се исправи.

— Пробијање! То постаје интересантније. Испричај ми појединости.

Лестред извади свој бележник.

— Први случај који је пријављен део се пре неколико дана, рече он.

— То је било у радњи Морза Худзона, који држи дућан за продају слика и биста у Кенигтон Род. Помоћник радње изашао је само за часак напоље, кад се зачу тресак, те похита натраг и нађе на земљи бисту Наполеонову у комадиће разбијену.

— Истрча на улицу, и неколико пролазника рекоше му да су приметили једнога човека да је истрчао из радње, али ипак није могао никога наћи нити пак сазнати ближи опис тога ниткова. Изгледа ми да ће то бити нека врста наступног лудила, а тако је достављен случај и жандарму на линији. Сав гипс није вредео више од неколико шилинга, а цео догађај изгледа и сувише детињаст за нарочиту истрагу.

— Други је случај мало озбиљнији и чудноватији. Догодио се синоћ. У кенигтонској улици на неколико стотина метара од радње Морза Худзона станује добро познати лекар д-р Барнико. Његов стан и канцеларија су у Кенигтоновој улици, али одељење за операцију и лечење налази му се у Лоер Брикстон Род на два километра даљине. Овај је д-р Барнико велики поштовалац Наполеонов, и његова је кућа пуна књига, слика и разних успомена на Наполеона. Пре кратког времена купио је две скупocene бисте Наполеонове. Једну од њих метнуо је у

предсобље куће у Кенигтон улици, а друго на полицу у операционом одељењу у Лоер Брикстону. Јутрос је сишао из своје собе и изненадио се кад је видео да му је кућа прошле ноћи проваљена и да ништа друго није узето из куће сем бисте из предсобља. Изнета је на поље и страховито треснута о баштенски зид, тако да је нађена раздробљена у ситне парчиће. Холмс протрља руке.

— То је доиста веома необично, рече он.

— Али још нисам готов. Д-р Барнико је отишао у подне у своје одељење, и можете замислити колико се изненадио кад је тамо стигао: нашао је да је прозор преко ноћ отворен, а она друга биста била је сва у парчадима на патосу.

Ни у једном случају није било никаквог трага од злочинца или лудака. Сада, г. Холмсе, имате сва факта.

»То је чудновато, да не кажем готово невероватно«, рече Холмс. »Могу ли знати, да ли су ове две разбијене бисте у кућама д-ра Барника истоветне са оном што је разбијена у радњи Морза Худзона?«

— Рађене су у истом калупу.

— Сам тај факт говори против тога, да човек који их разбија ради то из мржње противу Наполеона. Кад се узме у обзир колико стотина његових биста има у Лондону, не да се ни замислити да је пука случајност што тај бистомрзац разбија бисте једне исте врсте.

Примећујем да постоји извесна метода у ексцентричним извођењима тога господина. На пример у предсобљу д-ра Барнико где шум може да пробуди породицу биста је изнета на поље пре но што је разбијена, док у одељењу за операције, где је било мање опасности да се ко год пробуди, изломљена је у комаде на месту где се и налазила. Овај случај изгледа сасвим ништаван, па ипак не смем га тако сматрати.

Бићу вам веома захвалан, г. Лестреде, ако ме будете одмах извештавали шта се буде даље догађало.

То што је мој пријатељ тражио догодило се много брже и много жалосније него што је он могао замислити. Ја сам се још облачио у својој спаваћој соби кад се зачу куцање на вратима и Холмс уђе држећи телеграм у руци. Он га гласно прочита:

»Дођите одмах у Пит улицу бр. 131, Кенсингтон — Лестред.«

— Дакле, шта има? упитих га.

»Не знам — можда и има што год. Али ми се чини да ће бити наставак приче о бистама. У том случају наш незнани пријатељ продужио је посао у другом делу Лондона. Кафа је на столу Ватсоне, а кола чекају пред вратима.«

После пола часа стигосмо у Пит улицу. Бр. 131 беше у реду ониских обичних кућа, ни најмање симпатичних. Кад смо близу дошли гомила радозналост света беше се скупила пред кућом око оградe. Холмс звизну.

— Светога ми Ђорђа, овде се догодило бар покушај убиства. Шта је то Ватсоне? Горњи део степеница сав је мокар, а доњи потпуно сув. Трагова од ногу и одвише!

Али ту смо Лестреде на месту и скоро ћемо све сазнати.

Чиновник нас прими веома озбиљно и увече нас у собу за седење, где је један неочешљан и узбуђен старац у фланелском капуту ходао горе доле. Представише га као сопственика куће — Г. Хорас Харкер из Централног Журналистичког Синдиката.

— Опет Наполеонова биста, рече Лестред. Чини ми се да сте се заинтересовали синоћ, г. Холмсе, па сам за то помислио да ће вам бити мило да присуствујете, пошто догађај постаје далеко озбиљнији.

— Шта се догодило?

— Убиство. Г. Харкере, ви ћете казати овој господи тачно шта се све догодило.

Човек у капуту од фланела окрете се нама са веома меланхоличним лицем.

— То је једна сасвим необична појава за мене, рече он. Ја сам толико збуњен и узнемирен да нисам у стању ни две речи као што треба написати. Да сам овде дошао као журналиста, ја бих самога себе интервјуисао и написао бих по два ступча у свима вечерњим новинама. Сада пак, дајем веома важне исказе причајући Бог вас пита колико пута шта се све догодило, а све то нисам у стању сам да употребим. Али чуо сам за ваше име, г. Холмсе, и ако ви будете у стању да објасните овај необичан догађај, бићу довољно награђен што ћу се потрудити да вам све испричам.

Холмс седе и слушао га.

— Све изгледа да се усредсредило у Наполеонову бисту коју сам за ову собу пре шест месеци набавио. Јевтино сам је купио од Хардинг Бродерса, друга врата од Хај Стрит станице. Велики део мога журналистичког посла вршим ноћу и често пута пишем до у зору. Тако је било и данас. Седео сам у овој соби, и око три сата зачујем одоздо неке гласове. Тада изненадно, после пет минута, зачуо се ужасан узвик — најстраховитији глас г. Холмсе, који сам икад у животу чуо. Звониће у мојим ушима докле год будем жив. Седео сам смрзнут од страха за минут два. За тим зграбим жарач и пођем доле. Кад сам у ову собу ушао, нашао сам прозор широм отворен и одмах сам приметио да је биста са полице однета. За што је зликовац такву ствар однео, ја нисам у стању да појмим, јер је од гипса израђена и нема никакве стварне вредности.

— Можете се и сами уверити да сваки пролазник може кроз тај отворени прозор дохватити ногом степенице пред вратима само ако мало боље коракне. Било је јасно да је тако и злочинац урадио, с тога сам отишао околу и отворио врата. Кад сам крочио у помрчину умало нисам пао преко мртвог тела које је ту лежало. Отрчах за свећу, и видех једног човека који ту беше заклан, а око њега велика локва крви. Лежао је на леђима са згрченим коленима, а уста му беху страшно разјапљена. Ја ћу га и у сну виђати. Само што сам имао снаге да звизнем у звиздаљку и одмах после тога морао сам

се објезнати, јер после тога ништа нисам знао док нисам видео жандарма у ходнику како се надамном нагнуо.

— Дакле, ко је тај убијени човек? запита Холмс.

— Нема ничега чиме би се могло утврдити ко је он, рече Лестред. Видећете му леш, али до сада нисмо ништа могли пронаћи. Он је висок човек, од сунца преплауо, веома снажан и није имао више од тридесет година. Сиромашно је одевен, али не изгледа да је био радник. Велики нож на преклапање лежао је поред њега у крви. Да ли је то оруђе којим је дело извршено или је својина мртвога човека не зна се. Није било никакве белеге на оделу, а у џеповима је била само једна јабука, мало канапа, мапа Лондона и једна фотографија. Ево је.

— Снимак је без сумње са момент апаратом. Престављао је окретног човека, са оштрим пртима, густим обрвама и необично испупченим доњим делом лица.

— А шта је било са бистом? запита Холмс, после пажљивог посматрања фотографије.

О њој смо баш пред ваш долазак сазнали. Нађена је у врту пред једном празном кућом у Камден улици. Изразбијана је у парампарчета. Идем сада тамо да видим. Хоћете ли и ви?

— Разуме се. Морам најпре мало да разгледам ово место. По том прегледа тепих и прозор. Тај човек или има веома дугачке ноге или је веома окретан, рече он. Према простору одоздо, није било лако доћи до прозора и отворити га. Излазак из собе је срезмерно лак. Хоћете ли поћи са нама да видите разбијене остатке ваше бисте г. Харкера?

Узнемирени журналиста беше засео за свој писаћи сто.

— Морам покушати да напишем нешто, рече он, и ако не сумњам да су прва издања вечерњих новина препуна извештајима. Таква је моја срећа.

Кад смо излазили из собе чули смо како му перо шкрипи по хартији.

Место где су остаци разбијене бисте нађени удаљено је било само неколико стотина метара. Први пут у животу наше се очи зауставише на остацима бисте Наполеонове. Холмс подиже неколико њих и пажљиво их посматраше. Био сам убеђен по изразу лица и његовом понашању да је нашао траг.

— Дакле? упита Лестред.

— Још смо прилично далеко, — рече он. Али ипак — али ипак — не мари, имамо нека факта на основу којих можемо радити. Присвајање ове безвредносне бисте вреди више у очима тога необичнога злочинца него ли човечји живот. То је прва тачка. За тим долази необичан факт да је он није разбио у кући или одмах пред кућом, ако му је једина жеља била разбијање.

— Уплашио се, кад је сусрео овога другог човека, није знао шта ради.

— То је лако могуће. Али ја бих рад био да вам скреним пажњу на особити положај ове куће у врту где је биста разбијена.

Лестред га погледа.

— Празна је кућа, и он је знао да га нико у врту неће узнемиравати.

— Да, али у близини је још једна празна кућа поред које је морао проћи пре него што је до ове друге дошао. За што је тамо није разбио, кад је знао да сваки излишно учињен корак повећава опасност да се са киме не сусретне?

— Не знам, рече Лестред.

Холмс показа прстом уличну лампу која је била пад нашим главама.

— Овде је могао видети шта ради, а тамо није. Ето то је узрок.

— Тако ми Бога то је истина, рече детектив. Сад се опомињем да је и код д-ра Барнико биста близу лампе разбијена. Али, г. Холмсе, шта ћемо да радимо с тиме?

— Да запамтимо, и да прибележимо. Можда ће доцније доћи време кад ће нам и то требати. Шта сад намераваате да предузимате, Лестреде?

— Најпрактичнији пут би био по моме мишљењу утврдити идентичност убијеног човека. Ту неће бити никакве тешкоће. Кад будемо сазнали ко је он и који су му другови, онда ћемо лако изнаћи каква је посла имао у Пит улици прошле ноћи, и ко је био онај који га је срео и убио на степеницама г. Хораса Харкера. Мислите ли и ви тако?

— Без сумње, па ипак то не би био баш пут којим би се ја послужио у овоме делу.

— Па шта бисте ви радили?

— Ја предлажем да ви идете вашим путем, а ја ћу својим. Доцније ћемо сравнити забелешке и допунићемо се.

— Врло добро, рече Лестред.

— Ако се вратите кроз Пит улицу свратите код г. Хораса Харкера. Реците му, да сам ја дошао до закључка и да је извесно какав опасан лудак био у његовој кући прошле ноћи. То ће му бити од користи за његов чланак.

Лестред се убезекну.

— Ви озбиљно не верујете у то?

Холмс се осмехну.

— Зар не? Па можда и не. Али сам сигуран да ће интересовати г. Хораса Харкера и претплатнике централног журналистичког Синдиката. Сада Ватсоне, било би ми мило ако се око шест часова у вече састанемо у Бекеровој улици. Дотле бих волео да задржим код себе фотографију, која је нађена у џепу мртвога човека. Врло је лако могуће да ћу потражити твоје друштво и помоћ за једно мало предузеће које ћу ноћас отпочети, ако се мој план покаже тачан. Дотле збогом и добра вам срећа.

Шерлок Холмс и ја одосмо у Хај улицу и он застаде пред радњом Хардинг Бродерса, где је биста купљена. Млади помоћник нас извести да г. Хардинг неће до после подне долазити, а он је новајлија и није у стању никакво објашњење дати. Лице Холмсова показа знаке изненађења и неспокојства.

— Не мари, не мари, ми не можемо ни да очекујемо, Ватсоне, да иде све

онако како бисмо желели, рече он. Морамо доћи после подне, кад г. Хардинг пре подне неће долазити. Ја сам намеран, као што без сумње нагађаш, да трагам до извора ових биста, не бих ли пронашао нешто, што би могло објаснити њихову чудновату судбину. Хајдмо код Морза Худзона у Кенигтон улицу, да видимо може ли он у неколико расветлити овај проблем.

После једног сата вожње дођосмо пред радњу продавца слика. Он беше омален пун човек, са црвеним лицем и срдитим понашањем.

(наставиће се)

са енглескога Мих. Рашновић.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I.

Суд општине витановачке, актом својим од 4. марта ове год. Бр. 370, пита:

„Рачунополагач ове општине за пр. 1905. годину, умро је на крају рачунске 1905. године, када рачуни општински и порески нису били склопљени, те их тако, он није могао потписати пре своје смрти.

Суду овом нејасно је, ко ће потписати ове његове рачуне, нарочито општинске о приходу и расходу.

Суд моли за обавештење по овоме, како би до јасности дошао.“

— На ово питање одговарамо:

Пошто је смрћу пређашњег рачунополагача онемогућено, да он потпише општинске и пореске рачуне, онда ће их потписати онај, који је постао рачунополагачем после смрти онога пређашњег.

Да би овај последњи избегао материјалну одговорност, ако би ове у опште било због несавесног или немарног рада ранијег рачунополагача, садашњи ће рачунополагач на самом закључку рачуна нарочито нагласити, зашто он потписује рачуне, кад у ијетини није одговорни рачунополагач.

На овај начин склопиће се рачуни општински и државни и избећи неправедна материјална одговорност, ако би је било.

Ако је пређашњи рачунополагач пропустио да општинске рачуне склопи у року, који предвиђа чл. 137. закона о општинама, а пореске у року, који предвиђа чл. 22. зак. о уређењу Главне Контроле, а ови се сада не могу склопити персоналом, којим општина располаже, онда би се могло тражити од Главне Контроле, да у смислу чл. 137. зак. о општинама и чл. 116. зак. о непосредном порезу, одреди стручна лица на трошак пређашњег рачунополагача.

II.

Суд и одбор општине височке, актом својим од 9. марта ове год. Бр. 180, пита:

„Суд општине височке, послао је акта о избору општинских часника, по жалби, Државном Савету, 22. јануара ове године актом Бр. 95, на оцену и решење.

Од тога времена на до 1. марта, жалилац није добио решење Државнога Са-

вета, а тога је дана одбор општински, решењем својим под Бр. 163, одлучио, да се на основу чл. 170 закона о општинама, уведу у дужност новонабрани часници, и општински је суд извршио ову одборску одлуку.

После неколико дана, пошто су новонабрани часници уведени у дужност, дошло је решење Државног Савета од 28. фебруара, којим је избор председника поништио, а за остале општинске часнике одобрио.

Кад се узме у обзир то, да су акта изборна послата Савету 22. јануара, и да их је он, према времену путовања, могао имати најдале 26. јануара, а он је, међутим, донео своје решење тек 28. фебруара, дакле на 2 дана после рока, који је предвиђен чл. 170 става 5. зак. о општинама, онда настаје питање: да ли треба извршити одлуку Савета према председнику, кад је она неблаговремена, а он већ уведен у дужност?!

Према томе моли се уредништво за обавештење:

да ли је старија одлука Савета од наређења чл. 170. зак. о општинама, и да ли треба наредити нов избор председника или не?«

— На ово питање одговарамо:

И суд и одбор погрешили су, што су ово питање у опште и чинили после одлуке Државног Савета, којом је избор председника поништен, јер су толико могли знати и претпоставити, да је Државни Савет, доносећи своју одлуку, имао пред собом наређења т. 5. чл. 170. зак. о општинама, па кад је и преко тога донео онакву одлуку, онда је, несумњиво, за то имао законских разлога.

Ти, опет, законски разлози, састоје се вероватно у томе, што је он рок, о коме је реч, рачунао од дана, кад су акта жалбе примљена и предата у рад саветском одељку, а не од дана, кад су акта експедирана из општине.

Према овоме, суд и одбор треба сада одмах да изврше наређења последњег става чл. 170. закона о општинама.

Као што се из овога види, овде у опште не може ни постојати питање: да ли је одлука Државног Савета старија од закона, те на то питање уредништво и не даје одговора.

Нов избор треба наредити по прописима закона.

III.

К. А. П., срески писар, пита:

1. „кад полицијска власт једнога среза пише дотичном општинском суду, да по истујој пресуди од извесног лица наплати досуђену казну, или да по пропису § 466. грађ. суд. поступка и његових измена пошаље списак пописа његовог имања, одакле би се ова казна могла наплатити, — па општинска власт не поступи по томе наређењу среске власти, те пресуда због тога застари, ко је онда због тога одговоран: да ли полицијски чиновник, коме је предмет дат у рад, и који је по неколико пута писао општинском суду да

наплату изврши, или општинска власт, која није хтела поступити по наређењу среске власти и напред поменутом законском пропису; а међутим није о томе ни среску власт известила, те да бар ова изашље свога чиновника, да наплату казне изврши или исту пописом обезбеди? и,

2, кад општинска власт, на 3—4 дана пред застарелост овакве иступне пресуде пошаље извршној власти списак пописате имовине кажњеног лица, тако, да се одређена продаја по томе предмету, услед краткоће времена, не може извршити пре но што сама пресуда застари: има ли извршина власт у таквом случају права да пописату имовину изложи продаји, или не, и према томе, да ли се са добивањем списка пописа од општинске власти прекида застарелост пресуде или не?«

— На ово питање одговарамо:

1, полицијски чиновник, коме се да на извршење каква иступна пресуда, где је новчана казна, може писати општинском суду онога места, где окривљени живи, да казну наплати из покретности, или ако ове нема, да пошаље попис некретне имовине.

Он може, даље, начином и путем прописаним законом, нагнати општински суд, да ово наређење и изврши на време.

Стојећи овако, према општинском суду, у улози надзорне и старије власти, чиновник се не може бранити тиме, што је он неколико пута писао да се пресуда изврши, па то није учињено него је застарила, јер је на њему лежала дужност да о томе води рачуна, па да општински суд казнама нагна да то на време уради, или да он сам изврши пресуду, а да општински суд — одговорно лице — узме на одговор и казни за невршење дужности.

Према томе, за застарелост пресуде одговара чиновник, а према њему, као органу власти, стоје одговорни административно-дисциплински, дотични општински органи.

Наглашавамо, да ова одговорност чиновника може бити двојака. На име, ако се утврди да је он намерно пустио да пресуда застари, онда би његова одговорност била према §. 128. кр. закона, а ако не би био тај случај, него би застарелост дошла силом прилика, онда би одговорност била административно — дисциплинска: и

2, по § 396. кр. закона, кад год пресуда застари, неће се извршивати.

На застарелост се мора пазити по званичној дужности.

А прекидање застарелости пресуде бива само у једном једином случају, кад кривац побегне из руку власти, пошто је пресуда постала извршном.

Према томе застарелост пресуде не може да прекине ништа друго, па ни извршен попис имовине осуђенога.

Чим, дакле, прођу три месеца од дана, када је пресуда постала извршном, а она дотле не буде извршена, не сме се извршивати, ако није случај крађе, утаје или преваре преко 10 гр. царшијских, у коме случају застарела за годину дана.

IV.

Један општински писар пита:

»На јавној лицитацији продато је имање једнога дужника и купио га је један грађанин моје општине.

На купљено имање купац је добио тапију.

Из тапије се види, да дотадашњи сопственик овога имања није више сусед, него су са свим друга лица, те би се, по томе, извео закључак, да је цела нарцела продата и да пређашњи сопственик нема више никаква имања на овоме месту.

Међутим, он је заузео један комад и обделава га.

Кад га је нови купац тужио за самовлашће, дотадашњи се сопственик бранио да оно што он ради није продато.

Извршеним премером по тапији новог купца утврдило се, да овај комад што га ради пређашњи сопственик, одиста није обухваћен тапијом, и да новом купцу остаје онолико земље, колико тапија предвиђа.

Купац, међутим, неоступно тражи, да му се и оно ресто уступи.

Моли се уредништво за обавештење: има ли овде самовлашћа?«

— На ово питање одговарамо:

По §. 292, 295, грађ. зак. и Висоцајшег решења од 16. априла 1850. године ВЛ 571, тапија је доказ о својини у границама и просторности, које су у њој обележене.

Чим неко даље и више од тога тражи, треба да докаже судским путем да на то има права.

И у овом поменутом случају, кад купац има онолико земље, колико се у тапији обележава, не може више тражити.

Ако мисли да је тапија погрешна, нека исправку тражи законским путем.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

Т Р А Ж И С Е

Станоја Јовановића, паракувара овдашњег, осумњиченог за крађу, тражи квартал дорћолски Управе града Београда актом Бр. 2422. Пронађеног ваља стражарно упутити поменутом кварту.

П О Т Е Р Е

Милан Јавић, притвореник првостепеног суда за град Београд, на дан 21. пр. м-ца побеглао је из притвора. Милан је средњег раста, смеђ, обријан, малих смеђих бркова, од одећа има ново гуњче, чакшире, на ногама преправљене гарнизоне чизме, а на глави шајкачу. Препоручује се свима полицијским и општинским властима, да за Миланом трагају и у случају проналаска, да га стражарно спроведу поменутом суду с позивом на Бр. 9924 или Управи града Београда с позивом на Бр. 10617.

Непознати крађивци ноћу између 24. и 25. овог месеца провалили су кућу Љубице

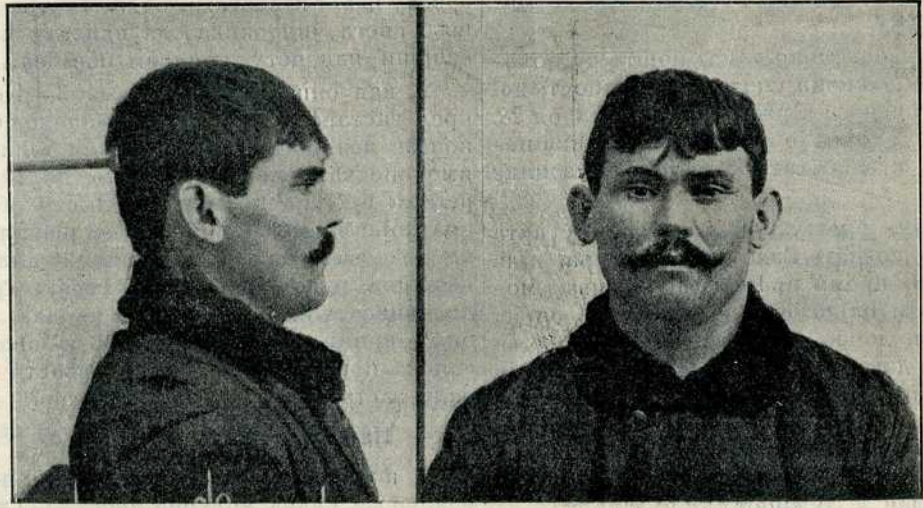
Бачванке, из Умке, за тим ушли у собу и из сандука покрали 6000 динара у српским новчаницама, 100 динара ситног новца, који је био у једној кесици, са знаком «О» «Б» или «Б» «О», један златан часовник са дугим ланцем, мињуше и две бурме. Позивају се све полицијске и општинске власти, да за крадљивцима трагају и пронађене стражарно спроведу начелнику среза посавског округа београдског с позивом на Бр. 3889.

Крађа стоке. Непознати крадљивци украли су ноћу између 22. и 23. ов. м-ца Спаси Бркићу, из Стриже две кобиле; једна је кобила са ждребетом, длаке мрко-доратасте, стара 7 година; а друга је длаке затворено-жуте, стара 6 год. Обе су кобиле жигосане знаком «В» Исте ноћи и Аници Стојановић, из Стриже украдена је једна кобила длаке доратасте, мало цветаста, стара 10 год., суждребна, а и један коњ, длаке доратасте, стар 2 год. — Поливају се све полицијске и општинске власти, да за крадљивцима живо трагају и нађене спроведу начел. ср. парафинског с позивом на Бр. 5380.

КО ЈЕ ОВО?

27. пр. месеца нађено је на улици у Београду ово старо лице, које је и глуво и немо, а при том и болесно. О њему се нису могли прибавити никакви подаци о томе: ко је, шта је, одакле је и т. д., те се моле сви који би што о њему знали да то доставе Управи града

Београду извршило две опасне крађе и када је ухваћено казало да се зове **Фрања Фрихвирт**, на које је име и исправе имало.

Још онда, када је ухваћено, сумњало се да ће ово бити његово право име, јер су поред исправе на ово име нађене и исправе које гласе на још два лица: Ђуре Петровића и Левин Бергера, под којима се он такође издавао, али он је упорно тврдио да му је Фрања право име.

Међутим на његову адресу преко једног овдашњег хотела, док се он у притвору Управе града Београда налазио, дошло је из Славоније

никако није могло успети; у њој није било никаква реда, ни система.

На послетку се морала њему показати и

тражити кључ за разрешење, што је он после дугог устезања једва учинио.

Кључ није имао при себи написат, већ га је носио у памети и за свако слово имао је нарочити број, сасвим произвољно, без икаквог реда, узет. Н. пр. 4 је значило а, 19=в, 10=c, 22=d, 5=e, 26=t и т. д.

Из ове шифре, када се разрешила, видело се да је његово право име **Стеван Плавшић**, да је родом из Вишковца у Славонији, да је тамо извршио неке крађе, па га о току истраге извештавају и т. д.

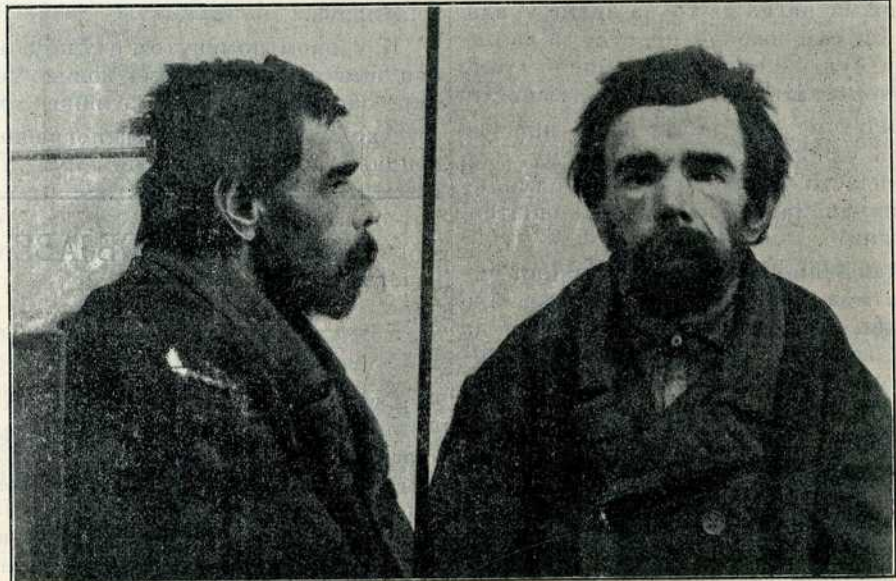
На учињено питање дошао је одговор од аустро-угарских власти, да се он зове заиста Стеван Плавшић, из Вишковца у Славонији, да је побегао из загребачког затвора, у коме је био због више кривичних дела, да је «погибелан тот» (опасан лопов) и да га треба добро чувати, јер је у два маха пробијао тамнице код њих и бежао, а да је у митровачкој тамници издржао раније пет година робије.

Тако је његова идентичност несумњиво утврђена.

Како је овај Стеван опасан човек види се и по томе, што је у самом затвору Управе гр. Београда пробио зид, који је раздвајао полицијске затворе од судских и кроз тај отвор општио са судским притвореницима, преко којих је и неке шифре слао да се на поље пошљу, припремајући се за бегство, ради чега је позивао нека лица чак из Славоније да овде дођу и на руци му се нађу.

Због тога је сада окован, те му је на тај начин одузета свака нада на бегство.

Аустро-угарске власти су већ тражиле да им се он изда, али, наравно, он ће им се предати тек пошто код нас искуси заслужену казну.

Београда. То се лице за сада, док се његова идентичност и припадност не утврди, налази у општој државној болници.

једно писмо, на коме је потписана нека Марија Вошњаковић.

То је писмо било све у шифрама, од којих, ради примера, неколико наводимо:

22, 14, 4|7, 22|16, 5, 22, 3, 20, 4|
20, 3, 16, 1|7, 2|19, 1, 17, 1| и т. д.

Покушавало се на више начина разним комбинацијама да се ова шифра разреши, али се

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

У 8. броју «Полиц. Гласника» од ове године изнели смо слику овога лица, које је у